

Lära på egna villkor – utmaningar och utveckling

Annelie Westlund och

Johanna Benfatto, rådgivare SPSM

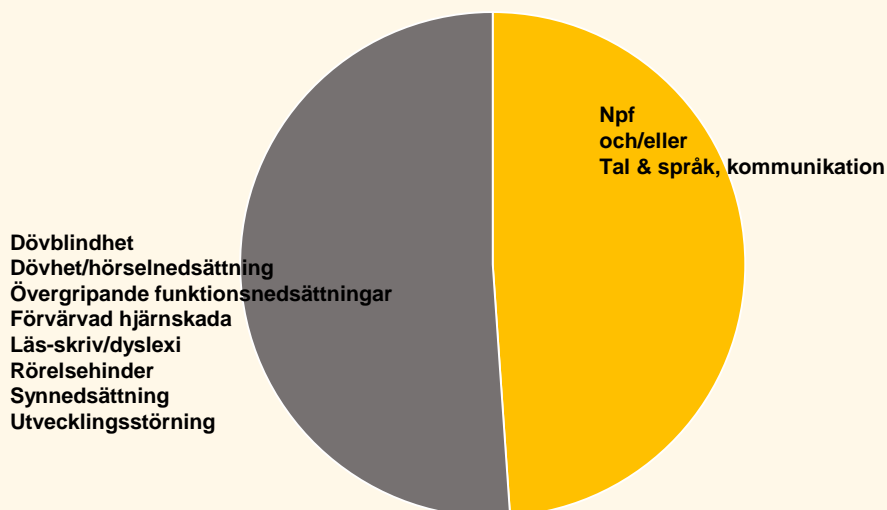
Stockholm 19 november 2018

<https://www.spsm.se/om-oss/>

Specialpedagogiska
skolmyndigheten

Förfrågan om rådgivning

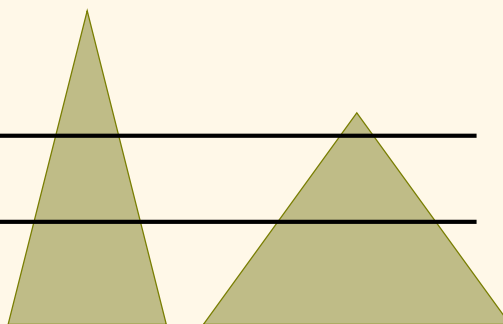

Vinster med en tillgänglig lärmiljö

Särskilt stöd

Extra anpassningar

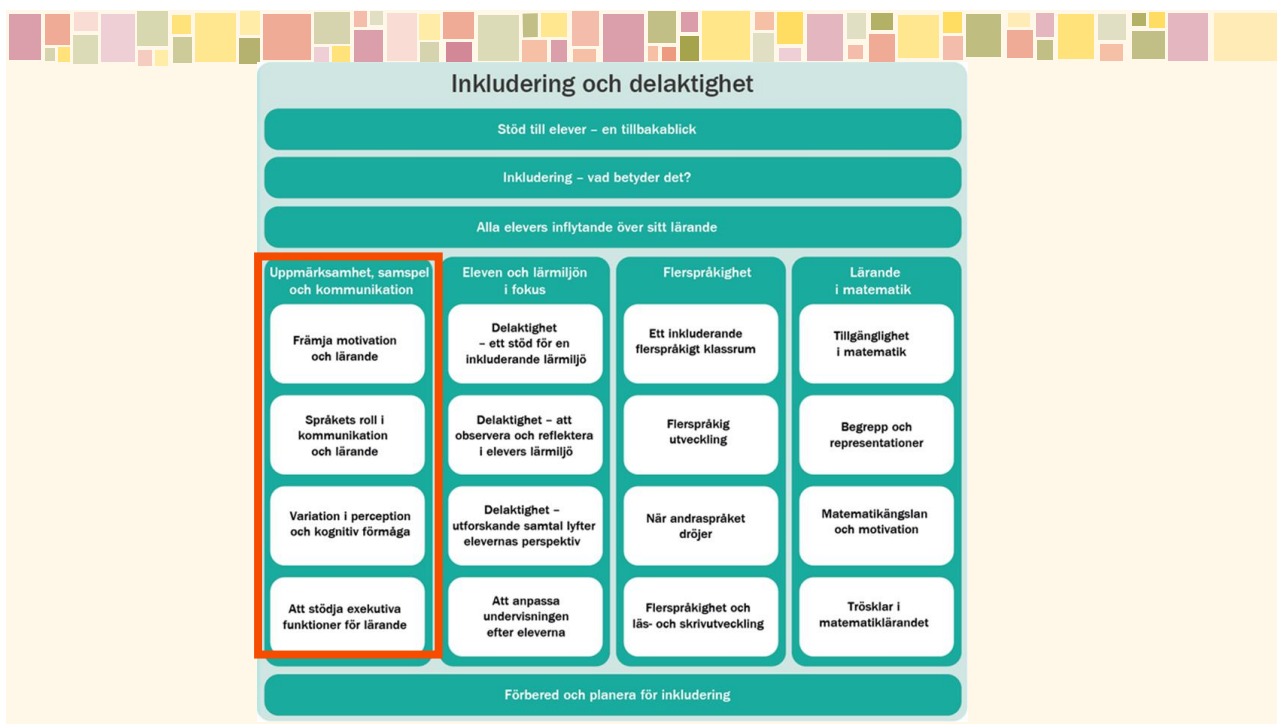
Tillgänglig lärmiljö
Ledning och stimulans

3

4

Diagnos vs ingen diagnos?

- Vilka för och nackdelar finns det med diagnoser? För eleven? För läraren?
- Vilken funktion fyller en diagnos i den pedagogiska verksamheten?

Språk och dess funktioner

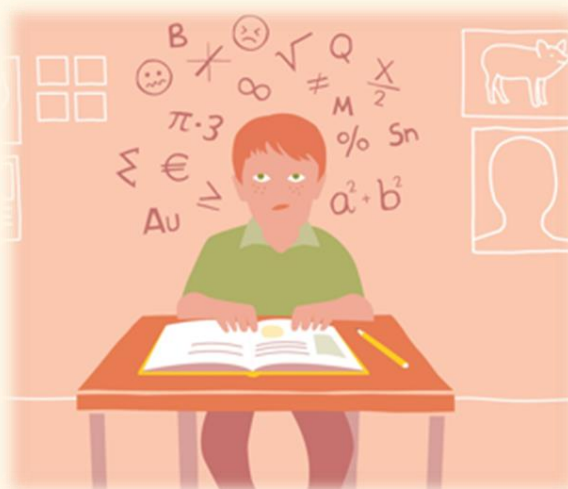
Resonera med sig själv

Öka uthållighet

Motivera sig själv till handlingar

Planera och organisera

Övervaka sina handlingar

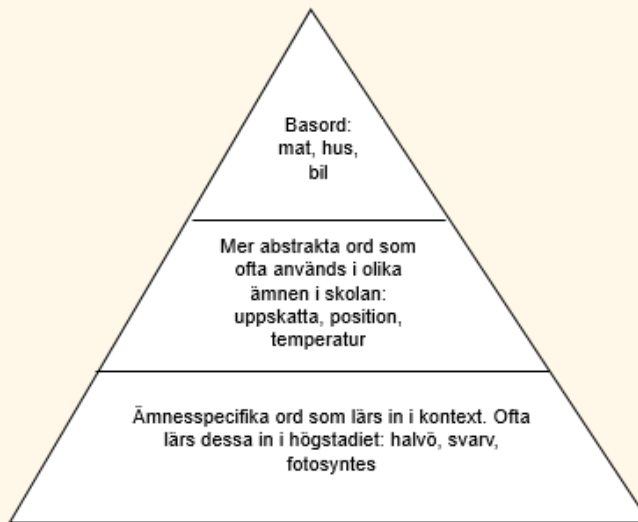

Repetera instruktioner i arbetsminnet

Ta initiativ

Sätta upp mål

Skapa struktur i vardagen

Victoria Joffe 2015

19 SÄTT ATT SLIPPA SPRINGA OCH ÄNDÅ GÖRA DET...

Name: _____
Date: _____

Word Chart: Context and Connection

What is it?

Definition: _____

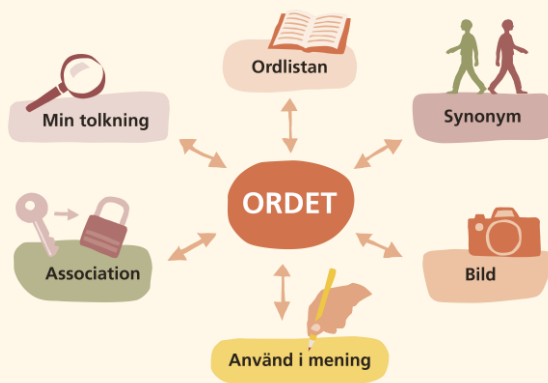
Examples

I will find this word: _____

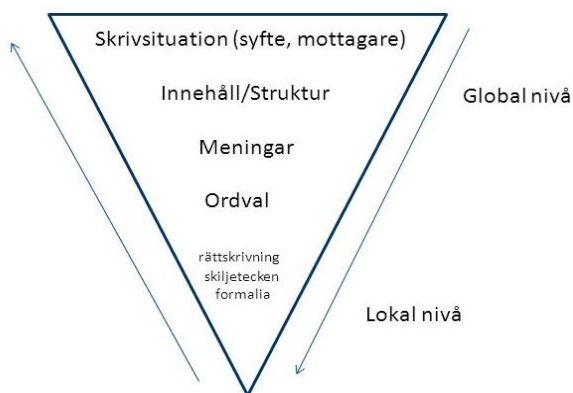
I will remember this word by connecting it with: _____

Word

Hur kan man arbeta med ordinlärning i klassrummet?

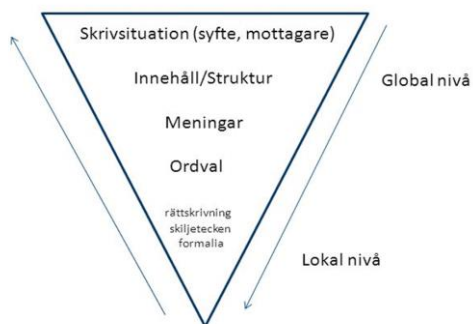
Texttriangeln

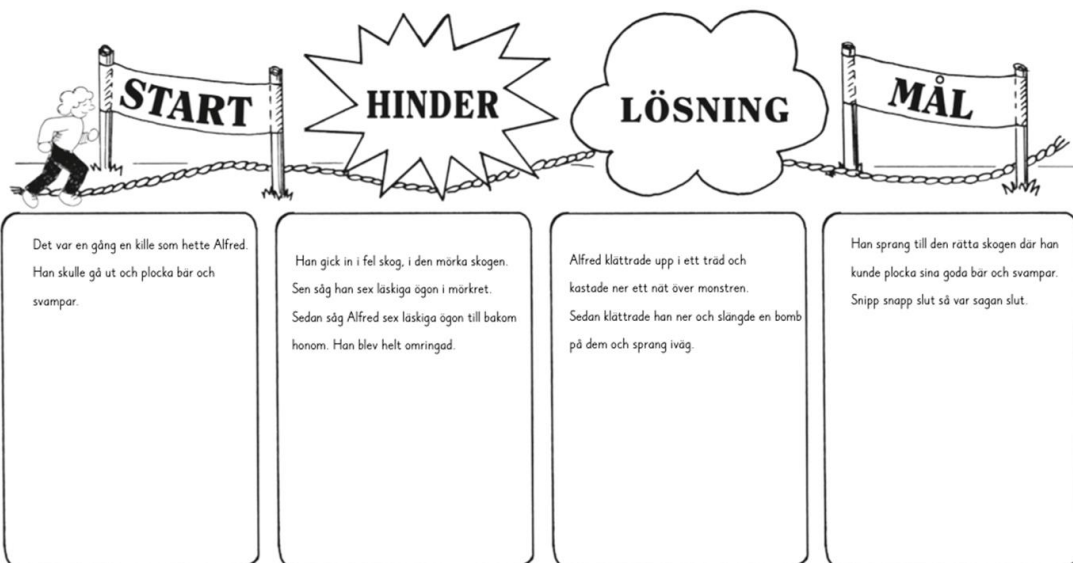

(Dysthe m. fl. 2002)

Hur kan vi arbeta och stödja eleven i skrivandet utifrån dessa nivåer?

Texttriangeln

Skrivplan för historisk händelse

1. Rubrik; Händelsens namn (årtal)
2. Händelser; Vad hände? Vem var med om händelsen? Var hände det?
3. Orsaker; Varför hände det? Olika orsaker? Vilka orsaker är viktigast? Orsakssamband
4. Konsekvenser; Vad ledde det till? Hur påverkade det människorna då? Påverkar det oss idag?

Exempel på skrivmall för en argumenterande text:

Skrivmall för argumenterande text

Jag vill ge min åsikt angående...

jag anser att...

I den frågan har jag följande argument...

För det första...

För det andra...

Avslutningsvis...

Det finns vissa som tycker annorlunda.

Enligt dem...

Men det anser inte jag...

Nu förstår du varför jag tycker...

Språkinriktad undervisning, sid 125, Hajer &

Meestringa, 2010

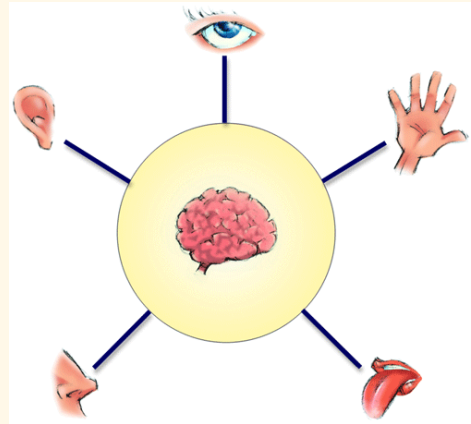

Kognition

- hur man hanterar kunskap och information och om hur man lär.

Perception

- hur man upplever sinnesintryck och hur man tolkar det man upplever.

[SPSM studiepaket NPF](#)

20

Annorlunda perception

- känna sinnesintrycken starkare (hyper) eller svagare (hypo)
- variationer hur man uppfattar sinnesintrycken
- förvrängda intryck
- svårt att förstå upplevelser
- fördröjning i att bearbeta
- svårt att samordna intrycken från flera sinnen (lyssna – tala)
 - kan få stora konsekvenser i vardagslivet

© Can Stock Photo

(SPSM Studiepaket NPF)

22

Diskutera vilka anpassningar som kan vara möjliga?

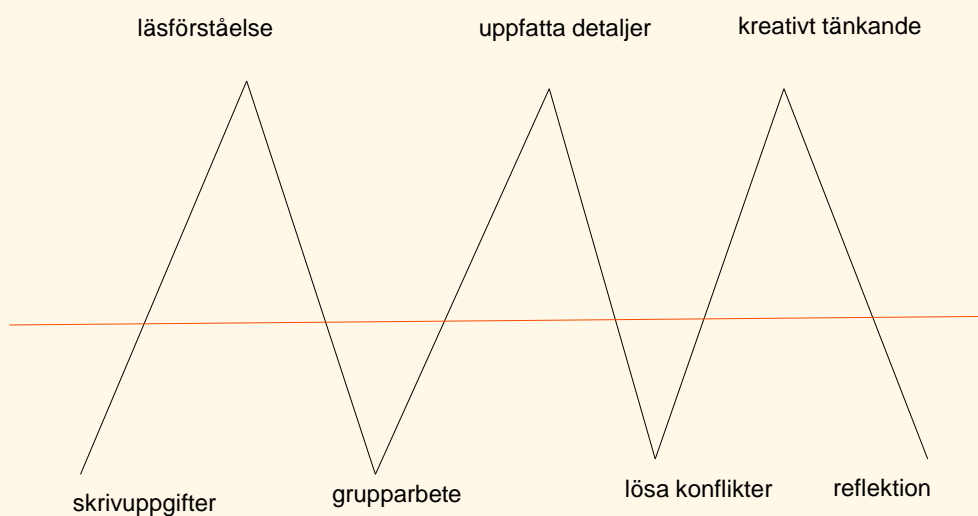
Central koherens-

- förmåga att uppfatta sammanhang och mening
- Bearbetning av information som innebär att man koncentrerar sig på sammanhanget/helheten före detaljerna

Konsekvenser vid svag central koherens svårt att..

- se helheter, samband och sammanhang
- berätta om en bild
- välja ut fakta
- dra slutsatser och generalisera
- uppfatta språkliga sammanhang, förstå sammanhanget i en uppgift
- Lättare att..
- uppfatta detaljer

Det är vanligt med en ojämn profil

Utmaningar vs styrkor

- Hur förhåller vi oss till elevens svårigheter i relation till elevens styrkor?
- Ges det möjlighet för eleven att utveckla styrkor på samma sätt som det ges stöd för svårigheter?

27

Initiera - planera – genomföra/anpassa - utvärdera

**Exekutiva
funktioner**

Ha ett mål!

28

Planering
och
organisation

Självreglering

- Organisation
- Planering och prioritering
- Tidsuppfattning
- Uthållighet
- Sätta igång med uppgifter
- Metakognition
- Arbetsminne
- Flexibilitet
- Uppmärksamhet
- Impulskontroll
- Affektkontroll

Varför blir Adja aldrig klar?

Diskutera vilka anpassningar som kan vara möjliga?

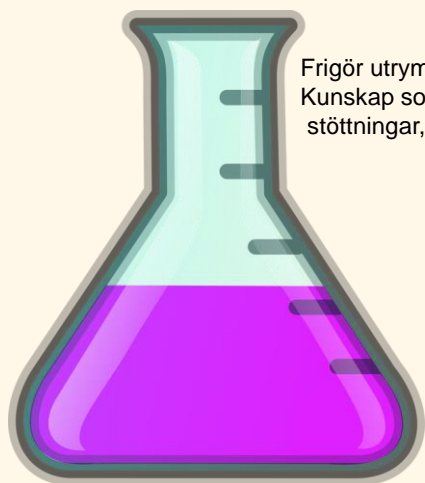
Hur kan vi stötta exekutiva funktioner?

- Tidshjälpmedel
- Visuellt stöd: bilder, skriftliga instruktioner, mindmaps
- Checklistor
- Nedbrytning av uppgifter, klagörande av tidsåtgång
- Tydliga scheman
- Lektionsstruktur
- Tät återkoppling
- Förhållningssätt
- Strategier

8:45	Idrott	Matte	Engelska	MUSIK	Franska	
9:00	Järvenhallen	Sal 39	Sal 18	T22	Sal 31	
9:15	8:30 - 9:30	8:30 - 9:30	8:30 - 9:30	8:30 - 9:30	8:30 - 9:30	
9:30						
9:45		Franska	Svenska	Idrott	Matte	
10:00	So	Sal 31	Sal 18	Järvenhallen	Sal 39	
10:15	Sal 18	9:40 - 10:40	9:25 - 10:15	9:25 - 10:20	9:35 - 10:35	
10:30						
10:45			So	Matte	No	
11:00	Sal 18	9:50 - 11:00	Sal 18	Sal 39	Sal 37	
11:15			10:20 - 11:30	10:40 - 11:40	10:40 - 11:35	
11:30	No					
11:45	Sal 37		Musik			
...						

Frigör utrymme:
Kunskap som finns, strategier,
stöttningar, anpassningar

Fyller upp:
språklig bearbetning, belastning i uppgiften
och i miljön

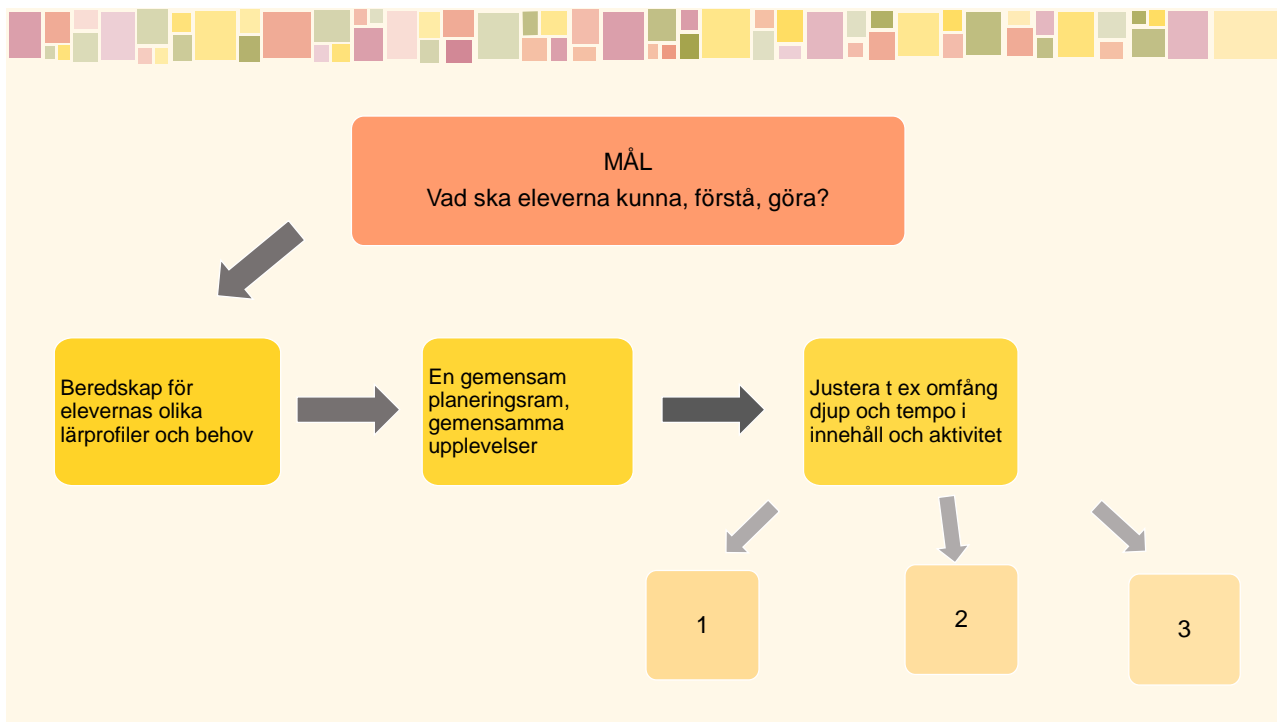
- Bearbetningsförmåga
- Tid, utrymme, energi
- Bearbetningsöversvämning

[Anna Evas forskningsblogg](#)

Anna Eva Hallin, 2018

Funktioner och förmågor

- Vilken betydelse har variationen i förmågor och funktioner i den pedagogiska verksamheten?
- Hur skapar vi en likvärdig lärmiljö utifrån denna variation?

Simon
Ung

Anki
Gillar att titta på tv

Jämför Simon och Anki. Skriv en mening om dem i din bok.

Välj två karaktärer ur boken och jämför dem med dig själv. Skriv en text där du beskriver hur de två karaktärerna är jämfört med dig.

Jämför två karaktärer ur boken. Skriv några meningar om dem i din bok.

roll	mottagare	format	ämne
Uppfinnare Journalist Äventyrare Rebell-ledare Advokat	Kommunledningen Klasskamrater Dig själv Karaktär i boken	Dagbok Insändare Tecknad serie Spel Kritisk granskning	Kärlek Intresseområde Konflikter Pengar

Helena Wallberg, specialpedagogen.blog

Kartläggning

- + Flexibla lösningar.
- +
- +
- Bristande samverkan mellan lärare och lärare/elevhälsa.
-

- + Enskilda samtal.
- +
- +
- Stökiga situationer.
-

- + Aktiviteter i mindre sammanhang.
- +
- +
- Hög ljudvolym
-

- + Muntliga redovisningar.
- +
- +
- Längre skrivuppgifter.
-

Insatser

Tillgänglig lärmiljö

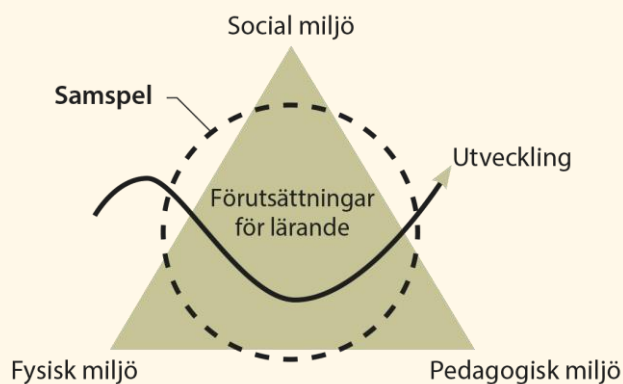
- auditiv
 - visuell miljö
 - kunskap
 - kartlägg – få förståelse
 - anpassningar – ge strategier
 - systematiskt arbetssätt
 - samverkan
elevens delaktighet
- } Sanera

[Arbetsmiljön i skolan](#)
[Ljud & ljusmiljö](#)
[Värderingsverktyget SPSM](#)

39

Tillgänglighet handlar om mötet mellan individ och lärmiljö

Specialpedagogiska
skolmyndigheten

40

Gå till www.menti.com och använd koden **37 40 39**

- Hade du önskat mer/mindre av något?
- Vad är dina tankar om fördelningen av tid till föreläsning samt kollegiala reflektioner?
- Hur fungerar innehållet i föreläsningen utifrån syftet – att vara ett stöd i din handledning av kolleger?

Tack!

